

JAROSLAVA KUČTOVÁ

Túto noc nezaspím

MOTÝL

JAROSLAVA KUČTOVÁ

**Túto noc
nezaspím**

JAROSLAVA KUČTOVÁ

**Túto noc
nezaspím**

VYDAVATEĽSTVO MOTÝL

Copyright © Jaroslava Kuchtová 2008
Design © Motýľ design 2015
Cover photo © Petrenko Andriy/shutterstock.com
Slovak edition © Vydavateľstvo Motýľ 2008, 2015

ISBN: 978-80-8164-055-1

1

„Je tam niekto? Čo tam toľko trčíš!“ ozvalo sa spolu s nahnevavým buchotom na dvere.

Zuzana vyskočila zo záchodovej dosky a narýchlo si začala utierať uplakanú tvár. Potom sa nadýchla, zdvihla hlavu a s odhodlaním otvorila dvere.

„To som si mohla myslieť,“ začula kohosi, „to je tá expertka z našej triedy.“ Všetci sa za ňou obrátili, na chrbte cítila ich pohľady. Roztriasli sa jej nohy, ale nikto si nič nevšimol. Veď vyzerala suverénne a sebaisto, ako odchádzala s hrdo vztýčenou hlavou.

Hľadala kútik, kde by sa mohla uchýliť. Všade bolo plno debatujúcich a smejúcich sa gymnazistov, rozprávajúcich si zážitky z prázdnin a rozoberajúcich prvé dojmy z nového školského roka. Konečne si našla miesto v rohu pri najodľahlejšom okne, kde nestál nikto okrem nenápadne vyzerajúcej dievčiny.

Zuzana si hneď spomenula na tú ustráchanú tvár v okuliaroch. Tak sa jej triasol hlas, keď sa predstavovala, že jej nikto nerozumel. Keď ju ktosi z triedy vyzval, aby sa predstavila ešte raz, od nervozity sa začala zajakávať. Zachránila ju ich nová triedna, Riecka. Pre všetkých nahlas a zreteľne prečítala meno a priezvisko z predloženého zoznamu. Jana Tomková – tak sa volala. Zuzane prišlo dievčiny ľúto. Čo keby sa jej prihovorila? Možno sa tiež potrebuje niekomu vyžalovať a zdôveriť. V okamihu však ten nápad zavrhla.

Koniec prestávky, treba sa vrátiť do triedy. *Ach, bože!*

„Zuzana?“ spýtavo sa na ňu zahľadel Lukáš, keď okolo neho prechádzala. „Je všetko v poriadku?“

„Samozrejme, že je. Prečo by nemalo byť?“

Čo sa stará?! Čo ho na to oprávňuje? Gymnazista! Akurát tebe sa budem spovedať. Zazrela naňho a rýchlo odvrátila pohľad. Nechcela, aby si všimol, že má červené oči.

Lukáš Marek bol jediný spolužiak, ktorého poznala už pred príchodom na gymnázium. Mal také smiešne meno, nikdy nebolo

jasné, čo je meno a čo priezvisko. Teraz sa tiež pokúšal vysvetliť, čo je čo a všetci sa na tom dobre bavili. Okrem nej. Ju nerozveselila ani spomienka na ich spoločný zážitok, na ktorom sa už toľkokrát nasmiali. Vyslúžila si vtedy povest' nebezpečnej a nikomu nič nedarujúcej tanečnice. Stalo sa to na ich prvej hodine spoločenského tanca. Mala práve osem rokov a Lukáš, ktorého do Centra voľného času priviedli tiež rodičia, mal o pár mesiacov viac. Po malom „tanečnom teste“ boli na základe temperamentu a výšky priradení k sebe. Netrvalo dlho, keď vysvitlo, že Lukáš chce v páre vládnuť. S tým však ona vonkoncom nesúhlasila. Keď ju zrazu nešetrne posotil do akejsi figúry, jednoducho sa k nemu otočila a šup! Opľula ho tak, že to videli nielen obaja tréneri, ale aj všetci prizerajúci sa rodičia, čakajúci na svoje ratolesti. To bolo vtedy smiechu, Zuzana myslela, že sa prepadne od hanby. S odstupom času sa jej to však už nezdalo také hrozné. Naopak, neskôr sa im to – keď už s Lukášom prestali spolu tancovať – videlo veľmi zábavné. Pľujúca tanečnica! Dnes už netancuje, nemá na to čas. Lukáš však zostal spoločenskému tancu verný aj naďalej. Ktovie, ako dlho mu to ešte vydrží, pomyslela si Zuzana.

Uchýlila sa opäť do poslednej lavice. Tam mala pocit bezpečia. S úľavou sa pozerala na chrbty svojich nových spolužiakov, načúvajúcich slovám triednej profesorky. Čosi im čítala, všetky tváre boli obrátené smerom k nej. Až na jednu, v poslednej lavici stredného radu. Pohľady sa im na chvíľočku stretli a potom sa ako na povel odvrátili.

Tomková! Tiež si vybrala poslednú lavicu a tiež sedí sama.

Zuzana sa na ňu nenápadne zahľadela. Jana už sedela tvárou obrátenou dopredu, a tak si ju mohla pozorne prezrieť. Bledá tvár, celkom slušný profil. Rovno klenuté vysoké čelo, malý nos posadený nad plnými perami. Celý dojem bol pokazený okuliarmi s akýmsi nemožným kosteným rámom, o vlasoch ani nehovoriac. Farba síce nebola zlá, po takejto túžila Zuzana odjakživa. Pekná bledohnedá. Na Jane však vôbec nevynikla. Husté vlasy mala stočené do akéhosi čudesného útvaru, zakrývajúceho jej celý krk, takže vyzerala, akoby jej hlava sedela rovno na trupe.

Panebože, to ti ešte nikto nepovedal, ako nemožne sa češeš? pomyslela si Zuzana a hneď si spomenula na svoju starú mamu. Veď má účes presne ako ona! Potom kritickým pohľadom prešla po Janinej postave. Že ju nemá celkom ideálnu, to si stihla všimnúť už na chodbe, keď stáli pri okne. Nebola veľmi vysoká, nejaké to kilečko by sa jej zišlo zhodiť. Lenže aj dievčatá s horšími postavami vyzerali dobre, keď sa vhodne upravili alebo zakryli nedostatky oblečením. O Jane sa to však povedať nedalo. Buď nemá absolútne vkus, alebo na svoj vzhľad totálne kašle. Spod červenej rozgajdanej mikiny jej vykúkalo čosi fialové, ešte šťastie, že to bolo zakryté „obdivuhodným“ kaderníckym výkonom na jej hlave. K tomu všetkému mala oblečenú hnedú kockovanú sukňu, čiastočne zahaľujúcu jej celkom štíhle nohy. Na prvý pohľad bolo vidieť, že aspoň za tie sa hanbiť nemusí. Jednou z nich donekonečna podupkávala v nemom rytme skrytého nepokoja, ktorý bolo badať aj na rukách, položených na lavici. Lavačkou trpezlivo obkresľovala teraz už nečitateľné poznámky, tak ako to mávajú vo zvyku veľmi nervózni ľudia.

Tá je teda riadne rozhádzaná. Čo ju tak vykoľajilo? Veď nebola schopná povedať poriadne ani svoje meno, dumala Zuzana o príčinách Janinej nervozity.

Aj na mne to tak vidno? Rozhodla sa, že sa bude väčšmi kontrolovať. Doobedie nejako prežije, hlavne, aby mala od všetkých pokoj a aby sa do nej nikto nestaral.

2

„To ti teda trvalo!“ privítala ju Lucia. „Všetci sú tu už minimálne hodinu.“

Zuzana ju však nepočúvala. Práve sa maznala so svojim miláčikom Sunsetom.

„Sunny, ty moje slniečko! Ako si to tu bezo mňa vydržal?“ hladila ho po zamatovom krku a hrudi. Ušľachtilý, krásne stavaný hnedák ju pozdravil radostným zaerdžaním ešte skôr, ako k nemu

stihla prísť. Teraz veselo dobiedzal a svojím zvedavým ňufákom sa jej snažil dostať do vrecka.

„To vieš, že som ti niečo priniesla. Zaujímalo by ma, či by si ma takto vítal aj bez jabĺk, ty potvora jedna hnedá.“ A Sunset ako-by porozumel. Veselo zastrihal ušami, vážne načúvajúc jej slovám. Prestal snoriť po vreckách a uprel na ňu veľké rozumné oči. Nakoniec sklonil hlavu a jemne ju štuchoľ do pleca. Zuzana ho potľapkala a vytiahla z vrecka očakávanú maškrtu. Až potom sa obrátila k Lucii.

„Čo nové? Kedy pôjdeme von? Je veľmi horúco.“

Na prvý septembrový deň bolo naozaj nezvyčajne teplo. Rozhodli sa, že sa pôjdu prebehnúť s koňmi až po piatej. Zuzana si ešte chvíľu poklebetila s ostatnými a potom sa aj s Luciou presunuli do skladu. Bol tam príjemný chládok a nikto ich nerušil pri rozhovore. Mohli tam preberať aj náročnejšie témy svojich dokonale spriaznených duší.

Zuzana spočiatku vôbec netušila, že jej vzťah s Luciou sa vyvinie takto. Nejasne sa jej vybavilo prvé nesmelé nakúkanie do dvora stajne a nekonečné chvíle pozorovania koní vo výbehu novopostavenej stajne v ich dedine. Jej majiteľ – pán Weiss – sa jej vtedy zdal veľmi vážny. Stále niekomu rozkazoval, ustavične na niekoho pokrikoval a večne bol s niečím nespokojný. Vlastne to tak muselo byť, uvažovala neskôr Zuzana. Ináč by nevybudoval to, čo sa mu za necelý rok podarilo urobiť z pár hospodárskych budov a kusiska lúk, ktoré si vzal do dlhodobého prenájmu. Navonok bol síce uhundraný, ale inak dobrák od kosti. A čo bolo najdôležitejšie, za svoje kone by položil aj život. Preto muselo byť všetko urobené tak, ako si želal, preto nestrpel žiadne lajdáctvo. Postupne na to všetci jeho zamestnanci prišli a stajňa bežala ako hodinky.

Zo začiatku sa vo výbehu páslo iba zopár koní, ako to stihla vytrvalá Zuzana odpozorovať. Až neskôr, to už bolo po prvom zoznámení sa s Luciou, pribudli do stajne ďalšie. Teraz ich tam bolo viac ako pätnásť. Okrem pána Weissa sa o ne starali dvaja ošetrovatelia, jeden tréner a množstvo dobrovoľných pomocní-

kov ako Zuzana a Lucia. Títo tam však okrem Lucie nechodievali denne, preto sa po čase práve ona stala nepísanou zástupkyňou šéfa. Ak ho tam nebolo, so všetkým sa obracali na ňu. Napriek tomu, že mala iba osemnásť rokov, bola veľmi zodpovedná a svojou energickou povahou dokázala zvládnuť aj mužskú časť stajne. Zuzane sa zo začiatku zdala veľmi neprístupná, veď aj starší muži mali pred ňou rešpekt. Možno to bolo jej postavou, lebo Lucia už v pätnástich rokoch mala črty urastenej a dobre stavanej ženy.

Práve Lucia dostala na starosť absolvovať so Zuzanou desať hodín jazdeckého výcviku, na ktorý jej pri príležitosti dvanástych narodenín prispel otec. Doteraz nevie zabudnúť na chvíle neopísateľnej radosti, keď prvýkrát nasadla na urasteného, ale pokojného haflinga Dandyho. Lucia si ju najprv premerala chladným pohľadom a potom jej začala monotónne vysvetľovať úplne základné veci o koňoch, ich správaní a povahe. Zuzana sa takmer neovládla, od netrpezlivosti až nervózne prešlapovala. Musela počúvať to, čo už dávno mala v malíčku. Lucia si však túto časť prednášky neodpustila a až potom začala vlastný výcvik. Prvé hodiny strávili lonžovaním, lebo vraj iba tak môže získať potrebnú rovnováhu a dôveru ku koňovi. Potom už išlo všetko rýchlejšie. Zuzana sa ukázala ako učenlivá žiačka. Zhruba po piatej hodine bola celkom dobre zoznámená so základnými jazdeckými úkonmi, pokynmi a cvikmi. Ona sama cítila, že medzi ňou a koňom zavládol súlad, že počiatočná strnulosť zmizla a že sa v sedle cíti uvoľnená a ľahká. Ku koncu výcviku už bez problémov dokázala dostať Dandyho do kroku a klusu. A nielen to. Dokázala prelomiť aj počiatočný chlad medzi ňou a vtedy už pätnástročnou Luciou. Postupne si ju získavala, pretože sa ukázalo, že nepatrí do skupiny bohatých snobských detičiek, ktorých jediným cieľom je popýšiť sa svojimi jazdeckými schopnosťami pred závistlivými kamarátmi. Hneď po prvej hodine poprosila Luciú, aby jej ukázala, ako sa treba o koňa postarať a trvala na tom, že si bude robiť všetko sama. Nemusela. Bolo to v cene za jazdenie, na to mala stajňa ľudí. Tak sa stalo, že ju Lucia zasvätila nielen do tajomstva jazdenia, ale aj zametania stajne, prípravy podstielky, kydania hnoja

alebo kŕmenia koní. Výcvik sa skončil, no ona chodila do stajne naďalej. Tentoraz ako ochotná pomocníčka, pracujúca bez nároku na odmenu. Keď ju neskôr Lucia vzala so sebou do terénu, od radosti sa takmer nemohla spamätať. Odvtedy sa ich vychádzky stali pravidelnými a ich vzťah nadobúdala nový rozmer. Neboli to len kone, čo ich spájalo. Napriek trojročnému vekovému rozdielu si rozumeli. Rozprávali sa o všetkom. O jazdení, škole, rodine, knihách, hudbe, a dokonca aj o svojich prvých láskach. Jedna aj druhá sa na chvíľu, spoločne strávené v stajni, vždy veľmi tešili. Stali sa z nich priateľky. Ako to vtedy cítila Zuzana, na život a na smrť.

„Tak ako si prežila dnešný deň?“ položila jej Lucia otázku s jednoznačným dôrazom na slovo *prežila*. Boli spriaznené duše, nič nebolo potrebné vysvetľovať.

„S vypätím posledných síl. Bolo to hrozné. Dvadsaťpäť cudzích nepriateľských ksichtov! Vieš si to predstaviť? Vlastne dvadsaťštyri. Lukáša poznáš, sme spolu v jednej triede. Aj ten sa tváril pobúrene, keď som im povedala, že byť na ich gympli ma vôbec nefascinuje.“

„A čo triedna?“

„Čo ja viem? Tvárila sa, že ju všetko ohromne zaujíma. Neverila by si, akých exotov tam máme a čo všetko jej hneď o sebe nakecali. Niektoré baby prišli vymaľované ako do baru. Predstav si, že jedna z nich má šesť náušnic na pravom uchu, ďalšiu na nose – ktovie, ako si čistí nos – a ešte dve v ľavom uchu. A k tomu všetkému pridaj zelené, na ježka ostrihané a nagélované vlasy. Paráda. Keby som tak prišla domov, naši by ma asi zabili. Keď sa zas pozrieš na chalanov, máš pocit, že si v sedmičke. Okrem Lukáša a jeho suseda Juraja by si im nehádala viac ako trinásť.“

„Chalani narastú neskôr, neboj sa. Aj u nás to tak bolo. Keď chcel ísť Peter v prvom ročníku do volejbalového krúžku, telocvičár ho nechcel zobrať, že vraj na to nemá výšku. Nakoniec sa mu ho ulúťostilo. A dnes? Najvyšší v tíme. Bez piatich centimetrov dva metre.“

Peter Majer. Luciina veľká láska. Už viac ako rok bola doňho zalúbená a on sa stále tváril, akoby bola vzduch. Je fakt, že si ne všimal žiadne dievčatá, veď všetok svoj čas venoval volejbalu. To bola zas jeho veľká láska. Ako by jej len Zuzana rada pomohla, aspoň nejakou užitočnou radou. V tejto oblasti však nemala skúsenosti, aj keď už prežila svoje prvé detské a dievčenské lásky. Tie však rýchlo prišli a rýchlo aj odišli. V deviatke sa jej zdalo, že je zalúbená do spolužiaka Martina. Keď sa však na koncoročnom výlete začali spolu bozkávať, nič pri tom necítila a napokon jej z toho zážitku zostala len nie veľmi príjemná spomienka na jeho vlhké pery a nástojčivé ruky, ktoré musela od seba násilím odtrhnúť. Láska to asi nebola. Vo svojich romantických predstavách však o nej naďalej snívala. Predstavovala si bozky, láskanie, túžila, aby aj ju niekto miloval, aby sa aj ona niekomu páčila. Chcela, aby to bolo iné ako s Martinom. Dokonca jej napadlo, či je normálna. Veď necítila absolútne nič! Vlastne áno. Keď po nej šmátral, keď sa jej snažil dotknúť prs, cítila iba odpor. Vždy, keď o tom premýšľala, striaslo ju. Bože, nech nie je iná ako ostatné dievčatá!

Viacrát už s Luciou preberali stratégiu, ako by sa dalo na Petra zapôsobiť. Zuzane sa zdalo, že by to nemal byť až taký veľký problém. Veď jej priateľka je celkom pekné dievča. Bola síce pomerne urastená, ale rozhodne nie tlstá. Nie celkom ideálna postava sa však strácala pri pohľade na súmernú a peknú tvár, ktorej dominantou boli výrazné lícne kosti a prenikavo modré oči. Ako to u dievčat takéhoto typu býva, Lucia mala skoro vždy zdravo červené líca.

Napriek tomu, že Lucia nebola spokojná so svojou urastenou postavou, sa väčšine spolužiakov páčila. Mnohí z nich vyvíjali nemalé úsilie, aby si ich všimla, lenže márne. Považovali ju za netýkavku, ktorá čaká prinajmenšom na princa z rozprávky. Jej princ si ju však zatiaľ vôbec nevšimal. Lenže o tom nevedel nikto nič. Okrem Zuzany.

„A ako si sa s ním po prázdninách zvitála?“ vrátila sa Zuzana od myšlienok späť k ich rozhovoru. „Všimol si už konečne, že je doňho buchnutá jedna super kočka?“

„O tom môžem iba snívať. Keby som tak bola volejbalovou loptou, to by si ma všimol určite. Ale takto?“ Lucia sa veľmi tešila na prvý deň v škole, vlastne sa tešila na Petra, že ho konečne po dvoch mesiacoch opäť uvidí. A on? Všetko pokazil hneď ráno. Nadarmo vstávala o hodinu skôr ako zvyčajne, aby si upravila svoje nepoddajné svetlé vlasy. Väčšinou si ich zaplietala do hrubého vrkoča. Dnes však jej pozorne upravenú tvár lemovala záplava hustých kučier. Všetko zbytočné. Ledva si ju všimol, aj keď sa postavila tak, že do nej takmer narazil. Sotva ju odzdravil.

„Mám nápad, Lucia. Najbližšie si naštudujeme všetko dostupné o volejbale, pozrieš si nejaký dôležitý zápas a potom zaútočíš hlboko zainteresovanou a inteligentnou poznámkou k problematike. Ak ani toto nezaberie, nech ide dočerta. Nehnevaj sa, ale potom je to blbec a treba sa naňho vykašľať. Nevieš, čo na ňom vidíš. Povedal už vôbec niekedy aspoň vetu?“

„Daj mi pokoj, už o ňom nechcem počuť ani slovo. Pokazil mi celý deň. Ešte aj s mamou som sa pohádala. Bola som naštvaná a potrebovala som sa na niekom odreagovať. Chuderka mama, bola poruke, a tak si to odniesla. A teraz som napálená na seba. Musím jej večer povedať, že za všetko môžem ja a moja nemožná povaha.“

„Takže dnes si totálne znechutená, však?“

„To teda som. Nebyť pozitívnej správy, že celý týždeň sme na praxi, je mi úplne nanič. Dúfam, že zemiaky vydržia aj do ďalšieho týždňa.“

Lucia chodila na poľnohospodársku školu a pravidelne mávala učebnú prax. Zuzanu vždy fascinovalo všetko okolo toho. Zaviďela priateľke možnosť motať sa okolo zvierat, starať sa o ne, ba dokonca i to, že sa o nich môže učiť. Hodiny ju dokázala počúvať, bol to jej svet. Tešila sa, že sa opäť začal školský rok a že jej Lucia bude zas o všetkom podrobne referovať. Ako len dúfala, že to raz bude aj jej škola. Naivne si predstavovala, ako príbehne domov a zahlási: „Prijali ma!“ a rodičia budú jašať spolu s ňou.

Mama však vedela o jej snoch. Kedysi, ešte predtým, ako jej s otcom spravili ten podraz s gymnáziom, si rozumeli. A koľko sa

len spolu narozprávali! Niekedy boli až zachrípnuté. Vtedy mama ešte podporovala jej záujem dostať sa do školy, do ktorej chodila aj Lucia. Vraj má dobré meno a žiaci z nej majú dobré uplatnenie. Slúbila, že sa s otcom porozpráva. Spolu so Zuzanou sa v nej boli aj pozrieť. Na Deň otvorených dverí tam strávili celé doobedie. Sedeli dokonca aj na niektorých hodinách – Zuzana zámerne vybrala tie, ktoré ju priťahovali najviac. *Chov koní* – tam strávili celých štyridsaťpäť minút. Sledovali najstarších žiakov a ich prácu na hodine. Dôležité bolo všetko, každá maličkosť. Mama ju chápala, veď mali rovnaké povahy. Aj ona dokázala byť veľmi vytrvalá. Keď sa pre niečo zapálila, išla za svojím cieľom, kým ho nedosiahla. Nie všetko sa jej však v živote podarilo podľa predstáv, prezradila raz Zuzane v slabej chvíli. Zopár ráz musela upustiť od svojich predsavzatí a dobre vedela, aké to bolo ťažké. Práve preto chcela Zuzane pomôcť. Vedela, že jej dcéra odmalička inklinuje k zvieratám, a tak spolu so Zuzanou robili plány, vymýšľali a donekonečna preberali všetky možnosti, ako sa k nim dostať čo najbližšie. Gymnázium v ich plánoch nebolo. To bolo otcovo rozhodnutie. A zrazu, ani nevedeli ako, sa obe podriadili.

„Daj pokoj, Zuzana,“ povedal vtedy otec. „Nezťažuj ma svojimi nemožnými výmyslami. Ja viem, čo je pre teba najlepšie. Ako môže štrnásťročné decko rozhodovať o svojej budúcnosti? Pôjdeš na gymnázium a hotovo. Viac už nebudem na túto tému s tebou debatovať. Jednoducho, nemám čas zaoberať sa niečím, čo je nereálne.“

Zuzana bola jeho rozhodnutím nevýslovne sklamaná. A ešte viac tým, že mama sa nechala tak rýchlo presvedčiť. Tá predsa vedela o jej snoch a napriek tomu sa priklonila k otcovi. Ten si vždy dokázal presadiť svoj názor a ona sa musela zakaždým podriaďiť. Zuzanu to niekedy škrelo viac ako mamu. Prečo je taká mäkká?! Aj teraz, ani sa len nepokúsila zastať sa jej.

Rozhodli za Zuzanu a jej sa akoby zrútil celý svet. Ako šibnutím čarovného prútika bolo po vysnívanej budúcnosti. Budúcnosti s Luciou – na vysnívanej škole, so zvieratami, a najmä s koňmi. Už sa nemala komu ani vyžalovať. Od toho rozhodnutia sa večerné

siesty s mamou skončili. Ich vzťah, ktorý jej všetky kamarátky tak závideli, sa zrazu narušil. Mama už prestala byť jej dôverníčkou. Nedali jej na výber a ona im to nikdy nezabudne. Mohli ju prehovoriť rozumnými argumentmi, ale nestála im ani za rozhovor. Teraz sa pre zmenu nebude rozprávať ona s nimi. Gymnázium možno dokončí, ale pyšní na ňu rozhodne nebudú.

Keď už prestalo byť vonku horúco, Lucia vypustila všetky kone do výbehu. Bolo zaujímavé sledovať ich správanie. O tom, čo sa bude robiť, rozhodoval vždy jeden z nich. Pravdepodobne najsilnejšia osobnosť. Napríklad sa rozbehol smerom k potoku a stromoradiu a všetky ostatné – ako zmyslov zbavené – sa pustili za ním. Ani jeden z nich sa od skupinky neodpojil. V divokom cvale urobili zopár okruhov, neskôr sa sformujúc do malých pasúcich sa alebo len tak oddychujúcich skupiniek. Príroda ich naučila držať sa pohromade. Aj nové kone sa rýchlo prispôbili tomuto každodennému rituálu. Zo začiatku to mali ťažké, ale po čase ich začala skupina akceptovať.

Zuzana si pripomenula svoj prvý deň v škole. Nebola jediná, ktorá stála mimo všetkého diania. Nepriťahovali ju baviace sa hlúčky študentov, držala si odstup. Správala sa úplne ináč ako tie nádherné a družné zvieratá. Ona chcela byť radšej sama. Netúžila po spoločnosti, naopak, mala strach, že niekto k nej príde a bude sa s ňou chcieť rozprávať. Čím to je, že ľudia sú takí odlišní od ostatných živých tvorov? Svojich spoločníkov pre život si vyberajú dlho a uvážene. Chcú im rozumieť a chcú byť pochopení. Nestačí im iba niečia prítomnosť. Ak vo svojom hľadaní nie sú úspešní, radšej zostávajú sami. Ako ona.

Pridala za Luciou, ktorá už uháňala von z ohrady na svojom hnedočiernom valachovi Lotusovi. Zahanbila sa nad svojimi myšlienkami a s úľavou si uvedomila, že ona predsa nie je sama. Má Luciú a navyše aj Sunseta. Zostal bez pána, lebo jeho majiteľka odišla na vysokú školu do hlavného mesta. Najprv si ho chcela zobrať so sebou, ale tamojšie vysoké ceny za ustajnenie ju prinútili nechať ho v Dlhom Poli. Nového zverenca sa Zuzana ujala

s nadšením. Pomaličky a trpezlivo začala budovať vzťah hodný vynaloženého úsilia. Vedela, že ju má Sunset rád, napriek tomu ťažko znášala jeho prejavy radosti, keď sa vítal so svojou študujúcou majiteľkou. Ako čas plynul, návštev bolo čoraz menej. Voči Sunsetovi to nebolo fér, napriek tomu mal šťastie. Starali sa oňho s láskou a zodpovednosťou. Okrem prísneho pravidelného režimu, ktorý zaviedol v stajni pán Weiss, mal vždy dostatok pohybu vo výbehu, ale aj pod sedlom. V prípade, že Zuzana nemohla z nejakého dôvodu prísť, ochotne ju zaskočila Lucia. Nie všetky kone sa mali tak dobre ako on. Azda aj preto vyzeral pokojne a vyrovnane. Po odchode majiteľky prestal pretekať, lebo sa mu nemal kto venovať. Zuzanini rodičia boli jednoznačne proti parkúrovému skákaníu. Báli sa o ňu. Sem-tam s ním celý prekážkový okruh prebehol stajňový tréner Jozef alebo Lucia. Tá sa však parkúru nevenovala, bola príliš ťažká. Deväťročnému Sunsetovi sa však páčilo aj zdolávanie prekážok v teréne, preháňajúc sa spolu s Lotusom po nekonečných pláňach a úbočiach blízkeho okolia. Tak to bolo aj teraz, keď odušu trielil za svojim temperamentnejším priateľom. Po približne polhodinovom striedavom kluse, cvale a prudšom výstupe nahor sa napokon zastavili. Pravidelným miestom ich oddychu bola pekná vyhlíadka na dedinu a stajňu. Desať minút uvoľnenia všetkým prospelo. Niekedy sa s Luciou rozprávali, ale často – ako aj teraz – relaxovali len v tichosti, sediac a rozmyšľajúc, hľadiac na jesennú krásu okolitej prírody. Bol to ten najlepší balzam na dušu, v tichosti a pokoji zabudnúť na všetky starosti a problémy.

3

„Tak ako to vyzerá v tvojej novej triede?“ spýtala sa Evy Rieckej kolegyňa fyzikárka. Neboli zvyknuté debatovať na spoločné témy, keďže Gavlasová nekomunikovala skoro s nikým. Za roky svojho pôsobenia v škole si vytvárala čoraz väčší odstup od kolegov a s pribúdajúcimi rokmi sa uzatvárala čoraz viac do seba. Po roku

oddychu však opäť dostala triedu, a tak Riecku neprekvapil fakt, že sa s touto otázkou obrátila práve na ňu. Mali predsa spoločnú tému.

„Nevyzerá to tak zle,“ vyjadrila sa opatrne, pretože pri Gavlasovej človek nikdy nevedel, či sa jej niečo nedotkne. Zvlášť citlivá bola na svojich žiakov. Nikdy nedala na nich dopustiť. Tvárila sa ako stará medvedica, ktorá si chráni svoje mláďatá. Stačilo, aby počula sťažnosť na niektorého z jej zverencov a už bol oheň na streche. Nech sa riešilo akokoľvek závažné obvinenie alebo problém, jej žiak vinný byť nemohol. Zaujímavé na tom bolo, že študenti si jej obetavosť vôbec nevážili. Veľmi rýchlo prišli na to, že im slepo dôveruje a že si s ňou môžu robiť, čo len chcú.

„Zdá sa, že tentoraz budem mať naozaj dobrú triedu,“ zahlásila Gavlasová pyšne. „Štyri jednotky zo slovenčiny a – predstav si – šesť z matiky. To sa mi ešte za roky praxe nestalo.“

„To je naozaj pekné,“ súhlasila Riecka úprimne. Keď porovнала svoje tri zo slovenčiny a dve z matiky, musela uznať, že na vstupné testy – a tie vôbec nebývali ľahké – sú to skutočne vynikajúce výsledky. Vedela, že Gavlasová zvykla mierne preháňať, ale tentoraz už počula chválu na jej novú triedu aj od iných kolegov.

„Bodaj by ti to vydržalo,“ zaželala jej Riecka a pokračovala: „V mojej triede to zatiaľ vyzerá iba na jednu dobrú žiačku. Jedine Langerová má jednotky zo všetkého.“

„Langerová?“ zapojila sa do debaty Irena Hampelová, profesorka matematiky. „Aj u mňa má jednotku, no na hodine vôbec nereaguje. Je úplne mimo. Nevšimla si si to ešte? Buď je taká geniálna, že nepotrebuje dávať pozor, alebo sa nudí. Mám pocit, že nevnímá. Párkrát som jej dala kontrolnú otázku a ani trochu nezabrala. Poviem ti, tej Langerovej jednotka je pre mňa záhadou. Dokonca som sa vrátila k jej vstupnému testu, ale ten je skutočne ukázkový. Zvláštne.“

„Prehnanou iniciatívou veru netrpí,“ súhlasila Riecka. „S nikým sa ne baví, väčšinou pozerá von z okna a sníva. Aspoň tak vyzerá. Posadila som k nej jednu dievčinku, no zdá sa, že ju ignoruje. Neviem, čo si mám o tom myslieť. Všimni si ju niekedy

cez prestávku. Vždy je sama. Ešte som ju nevidela zasmiať sa. Je naozaj zvláštna, večne sa díva niekde do dialky, a keď na ňu prehovoriš, akoby sa práve prebrala zo sna.“

„Už sa s ňou netráp, Evička,“ zastavila ju Hampelová, „našťastie tam budeš mať aj zopár šikovných žiakov. Taká Medvecká. Čudujem sa, že ju nebolí ruka. Stále sa hlási. Keď zadám na úlohu dva príklady, ona vypočíta dve strany. Má to asi vydreté, ale nakoniec všetko ovláda. Naopak, tvoj Ragimov, nemal úlohu ešte ani raz. Napriek tomu vždy vie. Niekedy až žasnem nad jeho rýchlosťou. Keď ho vyvolám, nikto nemá šajnu, ako sa dopracoval k výsledku. Jeden krok napíše na tabuľu a ďalších päť si urobí v hlave. Pomaly aj ja začínam mať problémy stíhať jeho myšlienkové pochody. Myslí mu to ukážkovo,“ nadchýnala sa Hampelová.

„Preboha, zvonilo a ja ešte nemám triednu knihu,“ spamätala sa zrazu. „Zas prídem neskoro na hodinu a po ceste určite stretnem riaditeľa alebo zástupcu!“ Neskoré príchody na hodinu neboli u nej ojedinelé a už veľakrát bola kvôli nim na koberci. Vždy sa niekde zarozprávala a to, že čas beží, si všimla až vtedy, keď na ňu narazil niekto z vedenia školy. Kolegovia ju mali napriek tomu radi a väčšinou aj žiaci. Svoj predmet milovala. Učivo vysvetľovala so zanietením a skúsenosťou ostrieľanej pedagogičky a čo bolo najdôležitejšie, dokázala žiakov prinútiť, aby sa ho aj naučili. Jej odchovanci boli na prijímacích pohovoroch na vysoké školy vždy úspešní a do prvých ročníkov prichádzali s dobrými základmi. Jediná vec, ktorú jej študenti často vyčítali, bolo vyučovanie cez prestávky. Niet divu, hodinu začínala pravidelne neskôr, ako mala, a potom nestíhala.

Otvorili sa dvere a do triedy vpálila udychčaná Hampelová. Ťažko dosadla na stoličku a s vypätím síl lapala po dychu.

„Prepáčte mi, moji milí, úplne som zabudla, že dnes píšeme písomku. Hádám to stihneme, našťastie, máme potom veľkú prestávku.“

Ako zvyčajne, rozčúlila sa Zuzana. Zas ideš desať minút po zvonení! Pozrela na nervóznou Tomkovú, ktorá už hrala všetkými

farbami. Teraz s ňou sedela v jednej lavici. Týždeň po začiatku školského roka pribudol totiž ešte jeden žiak – Peter Hodas. Triedna im dala na výber. Buď si sadnú spolu ony dve, alebo si Hodas vyberie miesto vedľa jednej z nich. Tomková nezaváhala ani minútu a okamžite sa presunula k Zuzane.

„Prepáč,“ povedala ospravedlňujúco, „ale radšej budem sedieť s tebou ako s ním.“ Hlavou pritom ukázala na nového spolužiaka.

V poriadku, pomyslela si Zuzana. Nejakto to vydržím.

A tak aj bolo. Ubehli už viac ako dva mesiace a ony toho spolu veľa nenahovorili. Úspešne odrazila niekoľko pokusov nadviazať konverzáciu, a tak sa zakríknutá Tomková rýchlo vzdala. Sem-tam si vymenili zopár nevyhnutných slov, inak sa vôbec nebavili. Teraz ju Zuzana nenápadne pozorovala. Ako môže byť taká vykoľajená? Pre jednu písomku! Vedela, že vstupný test napísala na pätku, ale, ako sa vraví, jedna päťka – žiadna päťka. Ako chce v takomto stave počítat? Zrazu sa jej spolužiačky ulútoštilo, preto povedala:

„Čo blázniš, veď o nič nejde, iba o sprostú matiku. Nejakto to zvládneš, v živote sú aj dôležitejšie veci.“

„To sa ti povie, keď tomu rozumieš. Ja som nad tým sedela celý týždeň, a aj tak som stále rovnako dutá. Naši ma zabijú, ak donesiem ďalšiu baňu. To radšej ani domov nepôjdem.“

„Neplaš sa, baňu nedostaneš. Najprv sa však musíš pozviechať. Preboha, veď sa trochu zmobilizuj!“ Viac si už nestihli povedať, lebo už stála pri nich Hampelová aj s dvoma verziami príkladov.

„A viac už nechcem počuť ani slova. Máte čo robiť, aby ste to stihli do konca hodiny.“

Trieda stíchla. Všetci boli pohrúžení do práce a počítania. Zuzana prebehla očami príklady a skonštatovala, že by to šlo. Keby... keby sa jej chcelo. Lenže načo? Nechá sa vyraziť, presvedčí rodičov, že na to nemá. Nakoniec, načo jej bude v živote nejaká debilná matika? Celkom dobre si vie predstaviť život aj bez nej. Nikdy k nej nemala zvlášť pozitívny vzťah, hoci jej šla. Kedysi však ku škole pristupovala celkom ináč. Bola zberateľkou jednotiek, ctižiadostivou a ambicióznou žiačkou, túžiacou dostať sa za každú cenu na vysnívanú strednú školu. Bola inteligentná a chápvavá, ni-

kdy nepotrebovala veľa času na zvládnutie problematiky. Pokiaľ to stálo za to. Teraz však o školu stratila záujem. Jej budúcnosť vzali do rúk rodičia, lenže – prerátali sa. Ona už nebude tou usilovnou školáčkou, zaborenou do kníh ako kedysi. Teraz má iné priority. Rýchlo si odsediť šesť alebo sedem hodín v škole a potom vypadnúť. Vypadnúť do stajne, na jediné miesto, kde sa cíti dobre.

„Langerová, už ste hotová?“ rozľahol sa triedou profesorkin hlas. „Nevidím, že by ste počítali.“

Zuzana sa rýchlo spamätala a začala čosi čmárať na priložený hárok. Bolo by podozrivé odovzdať prázdny papier. Musí tam napísať aspoň niečo. Nechce, aby jej bojkotovanie štúdia brali ako provokáciu. Jednoduchšie je tváriť sa, že je slabá. A taká čo nevidieť aj bude. Vlastne ani poriadne nevie, čo sa v škole preberá, veď na hodinách sotva vníma. Ešte šťastie, že majú aj zopár zaujímavých predmetov. Napríklad taký telocvik. Vždy sa rada pohybovala. Kedysi hrala aj volejbal, kým sa vo voľnom čase nezačala venovať koňom. Hodiny telocviku zvykli byť celkom zaujímavé. Dúfala, že to bude tak aj teraz. Dostali mladú telocvikárku – Salayovú, našťastie, vyzerala celkom životaschopne. Dokonca si s nimi niekedy zahrala i volejbal.

A teraz prídem neskoro na telocvik, prebleslo Zuzane hlavou. Kvôli tebe, ty... ty stariga jedna neschopná. Ako zvyčajne, zobrala im celú prestávku. Zuzana mala čo robiť, aby nevybuchla. Raz sa určite neovládne a povie jej, čo si o tom myslí.

Zacvičiť si, vydať zo seba všetku nadbytočnú energiu, to bolo to, čo práve potrebovala. Po skončení hodiny sa cítila ako znovuzrodená. Svižne a s úsmevom si vykračovala z telocvične, keď ju dobehol Lukáš.

„Zdá sa, že sa vieš aj usmievať, Zuzana. Konečne sa na seba trošku podobáš. Kedysi bolo s tebou viac zábavy. Zmenila si sa.“

„Pozri, Lukáš. Ak mi chceš robiť prednášku o mojom správaní, vopred srdečná vďaka a dovidenia. Mám dostatok kompetentných – aspoň sa tak tvária – vychovávateľov aj bez teba. Daj si pohov, dobre?“

„Čo sa s tebou deje? To sa ti už nemôžem ani prihovoriť? Chcel som sa ťa iba niečo spýtať a už si celá bez seba.“

„V poriadku, tak sa pýtaj, ale rýchlo. Ponáhľam sa, nemienim tu oxidovať ešte ďalšiu hodinu. Čo chceš?“

„Nešla by si so mnou do kina?“

„S tebou? Do kina?“ neveriacky zopakovala po ňom otázku.

„Neviem, či sa mám teraz uraziť alebo sa ísť rovno odstreliť. To je neuveriteľné. Príťažlivý mladík ťa pozve do kina a ty prejavíš asi také nadšenie, akoby som bol nejaký mimozemšťan. Milá moja, volám ťa len preto, lebo som dobrák od kosti a viem, že ťa nemá kto pozvať na film, ktorý by si určite rada videla. Jednoducho som sa nad tebou zľutoval. Dávajú Zaklínača koní s tvojím obľúbeným Redfordom. Tak ideš či nie?“

Zuzana zaváhala. Už dávno sa na film tešila a nevedela, či sa jej podarí prehovoriť Luciu. Vlastne mal pravdu. Ak odmietne Lucia, nikto iný s ňou už nebude chcieť ísť. Okrem mamy, ale s tou zas nepôjde ona. Odolala veľkému pokušeniu súhlasiť a povedala: „Vďaka, ty môj dobrodinec, ale dnes mám vážne povinnosti. Bohužiaľ, nemôžem.“

„Ani ja dnes nemôžem. Mám tréning. Myslel som v sobotu.“

„Lenže ja nemôžem ani v sobotu. Podkúvame, a tak sa určite zdržím až do večera. Vlastne, celý budúci týždeň mám nabitý,“ odbila ho.

„Tak to je naozaj neuveriteľné. Dnes som dostal už tretie kopačky. Zdá sa, že ten film neuvidím, baby dnes na romantiku neletia.“

„A čo Juraj, tvoj nový seriózny spolužiak? Ten hádam pozvanie kamaráta neodmietne. Alebo sa tiež zľutoval – ako správny solídák – nad nejakou chuderkou spolužiačkou?“

„Spýtam sa ho, štvrté kopačky, to by bolo veľa aj na mimozemšťana.“

Zuzana s Luciou sa pomaly presúvali k dverám. Dav ľudí, tlačiacich sa z kinosály, ich pomaly niesol smerom von.

„Čo tu robíš, Zuzana?“ ozval sa jej za chrbtom známy hlas. „Veď si dnes mala mať nejaké súrne povinnosti.“

Pánabeka, Lukáš s triednou topmodelkou Mary!

„Máš pravdu, no podarilo sa mi všetko preložiť. Ty si tu však dnes tiež nemal byť. Mal si mať predsa tréning.“

„Áno, máš pravdu, ale podarilo sa mi ho preložiť,“ vrátil jej uštipačne. Potom ešte prehodil zopár slov s Luciou a rozlúčil sa. Mary Tučná, nádejná miss s abnormálne dlhými nohami, sa tvárila povznesene a unudene, kým naňho čakala. Keď sa na ňu konečne pozrel, tvár sa jej okamžite rozjasnila.

„To hádam nie je možné, ona ho balí,“ obrátila sa Zuzana na Luciú.

„A prečo nie? Veď vyzerá naozaj dobre. Skoro som ho nespoznala, vyrástol aspoň o meter.“

Zuzana ich sledovala, ako si družne vykračujú smerom na námestie. Niečo jej hovoril takmer do ucha, na čom sa ona schuti a nahlas smiala.

Koza afektovaná, pomyslela si Zuzana. Stihla ešte zaregistrovať, ako Lukáš prehnane pozorne chytil Mary za rameno pred prechodom na druhú stranu cesty.

Takže Mary ti kopačky nedala.

Už zvonku videla, že mama je ešte hore. Sedela pri kuchynskej lampičke nad malým stolíkom a čakala na ňu tak, ako to robievala odjakživa. Bála sa o ňu, a kým nebola doma, nemohla zaspať. Buď si niečo čítala, alebo sa venovala svojej práci. Bola prekladateľkou a v poslednom čase nestíhala, mala toho veľa.

Zuzana sa na ňu zahľadela, ako tam tak sedí, smutne, so zavretými očami. *Ešte stále je pekná, aj keď už má po štyridsiatke*, prebleslo jej hlavou. Pekná, ale smutná. Zrazu ju to zamrzelo. Odrazu mala pocit, že ona je príčinou maminho smútku. Odkedy začala chodiť na gymnázium, uzavrela sa pred ňou, takmer ju ignorovala. Zo začiatku ju chcela iba vytrestať za to, že ju nepodporila a neskôr, neskôr sa jej to akosi vymklo z rúk. Nič sa už potom nevrátilo do starých koľají. Zuzana si uvedomila, že tie časy jej chýbajú a že už asi nikdy nebude taká šťastná a bezstarostná, ako bývala kedysi. Chýbajú aj mame ich spoločné večery?